

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 309

гр. Враца, 13.06.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА в публично заседание на тринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Агнеса Б. Ставарова-Заркова

при участието на секретаря Миглена Н. Костадинова
в присъствието на прокурора С. В. М.
като разгледа докладваното от Агнеса Б. Ставарова-Заркова Частно
наказателно дело № 20231400200438 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 437, ал. 2 НПК и е образувано въз основа на молба от С. Н. Н., изтърпяващ наказание лишаване от свобода в Затвора-Враца, с искане да бъде условно-предсрочно освободен от изтърпяване на останалата част от наказанието лишаване от свобода. В молбата навежда доводи, че е изтърпял изискуемата се част от наложеното му наказание и е придобил право за условно-предсрочно освобождаване.

Към молбата са приложени писмени доказателства – становище от началника на Затвора гр. Враца, доклад за оценка на риска от рецидив и вреди по чл. 155 ЗИНЗС, план на присъдата и личното затворническо досие на осъдения С. Н..

В съдебно заседание осъденият поддържа молбата. Същият се представлява от договорен защитник адв. П. П. от ВрАК. Адвокат П. изрази становище за основателност на молбата, като разви подробни доводи за наличие на двете предпоставки по чл. 70 НК за условно-предсрочно освобождаване, а именно изтърпяна част от наказанието повече от 1/2 и данните за личността на молителя говорят, че е напълно поправена личност.

Инспектор "РД" А. М. към Затвора-Враца изразява становище за неоснователност на искането.

Представя актуална справка за размера на изтърпяното наказание лишаване от свобода и неизтърпяната част от същото.

Участващият в съдебното производство прокурор от ОП-Враца дава становище да не се уважава молбата.

Окръжният съд, след като изслуша страните в процеса и провери представените по делото писмени доказателства, намира молбата за неоснователна по следните съображения:

От приложената справка от ОЗ-Враца е видно следното:

С присъда по НОХД № 292/1999 г. на ОС - Монтана, решение по ВНОХД № 406/2000

г. на САС и решение по КНД № 431/2000 г. на ВКС е осъден на „доживотен затвор“, при първоначален „специален режим“ за престъпления по чл. 16, ал.1, т.6, пр.2 и 3 и т.9 и чл.209, ал.1 НК.

С определение по ЧНД № 407/2021г. на ОС - Враца, наказанието „доживотен затвор“ е заменено с наказание „лишаване от свобода“ в размер на 30 години, което към момента се търпи в условието на „строг“ режим.

Същият е изтърпял законно определеният минимум, в конкретният случай е 1/2 от наложеното му наказание.

Начало на наказанието е от 28.04.1999 г., което първоначално е било "доживотен затвор". С определение по ЧНД № 407/2021 г. на ОС-Враца, в сила от 05.10.2021 г., първоначалното наказание е заменено с лишаване от свобода за срок от 30 години. Към настоящия момент изтърпяното наказание е в размер на 24 години, 1 месец и 15 дни. От работа - 6 месеца и 29 дни, или всичко - 24 години, 8 месеца и 14 дни. Остатъкът е от 5 (пет) години, 3 (три) месеца и 16 (шестнадесет) дни лишаване от свобода.

В становището се сочи, че лишеният от свобода Н. в определена степен поема отговорност за извършеното деяние, но го омаловажава, не разбира факторите довели до извършеното престъпление. Първоначално постановеното наказание на лишения от свобода Н. от ОС-Видин е доживотен затвор. С определение № 180/27.9.2021 г. на ОС-Враца, в сила от 05.10.2021 г. по НЧД № 407/2021 г. заменя наложеното наказание с Присъда №23/22.10.1999 г., постановена по НОХД № 292/1999 г. на ОС-Видин - доживотен затвор, с наказание лишаване от свобода за срок от 30 години. Изготвена е Заповед № 1617/25.05.2023 г. на началника на Затвора гр. Враца - за замяна на режим от „строг“ на „общ“, която не е влязла в сила. Трудово е ангажиран, като общ работник в затворническата лавка. Подпомага дейността по почистване, поддръждане и разтоварване на стоки. На основание чл. 109, ал. 1 от ЗИНЗС се смята за ненаказван, но за предишни периоди е наказван за притежание на неразрешени вещи, вълчичане в конфликти и физическа саморазправа с други лишени от свобода, многократно награждаван. Отчетени са дефицитни стойности и в зоната „Умение за мислене“, необходимо е преминаване през корекционна програма „Умение за мислене“, а след това и „Подготовка за живот на свобода“. Практически не са изпълнени заложените цели в чл. 156, ал. 3, т. 1, т. 2 ЗИНЗС, а именно преминаване през етапите на прогресивната система, прекатегоризиране и преместване в ЗООТ „Враца“. Всичко това, ще доведе до поплавен и успешен преход към живот на свобода. На този етап от изтърпяване на наказанието, шансовете за реинтеграция в обществото са незадоволителни.

С Определение №280/14.06.2019г., постановено по НЧД № 209/2019 г., ОС- Враца е оставил без уважение молбата на лишения от свобода С. Н. Н. за замяна на наказанието доживотен затвор с наказание лишаване от свобода.

С Определение №307/02.07.2019 г. АС-София потвърждава определение на ОС-Враца.

С Определение № 180/27.9.2021 г. на ОС-Враца, в сила от 5.10.2021 г. по НЧД №

407/2021 г. заменя наложеното наказание с Присъда №23/22.10.1999 г., постановена по НОХД № 292/1999 г. на ОС-Видин - доживотен затвор, с наказание лишаване от свобода за срок от 30 години.

Изготвена е Заповед № 1617/25.05.2023 г. на началника на затвора гр. Враца за замяна на режим от „строг“ на „общ“. Не е влязла в сила.

Първоначалната оценка регистрира среден риск от рецидив - 47 точки. Дефицитните зони са:

- Настоящо правонарушение - извършил убийство по особено мъчителен за жертвата начин, с цел имотна облага;

- Нагласи - не поема отговорност и не осъзнава извършеното, не проявява емпатия към жертвата;

- Междупличностни проблеми - агресивен, с нисък праг на самоконтрол;

- Умения за мислене - неспособен да разпознава проблемите си, решава ги по неадекватен начин, не осъзнава последствията от действията си, импулсивен.

Рискът от вреди е висок за всички категории по време на изтърпяване на наказанието. Рискът от вреди за обществото също е с високи стойности и се определя от извършеното правонарушение. Този риск е насочен и към познати пълнолетни.

В изготвеният първоначален план на присъдата като цели са заложи:

1. Преценка на минало поведение. Анализ на досегашния начин на живот и факторите с негативно въздействие, с цел постигане на позитивна промяна в нагласите.

2. Разпознаване на проблемите. Формиране на ясни и реалистични бъдещи цели.

3. Преценка на минало поведение. Мотивиране за участие в корекционна програма. Съхраняване на позитивните социални контакти.

При направените последващи ревизии на оценката, рискът от рецидив се променя - 53, 52, 49, 33, 31, 30 и 29 точки. Дефицитни стойности са маркирани в зоната „Умение за мислене“ - опитва да дефинира проблемите си, да формулира алтернативни решения и да предвижда възможните отрицателни последствия. Има известен напредък в това отношение - преценява ситуацията и действа съобразно обстоятелствата и околните. В следствие на проведената корекционна дейност с лишения от свобода Н., започва промяна в раздел „Отношение към правонарушението“. Ресурсите, с които разполага към момента лишения от свобода Н. са свързани с това, че има завършено средно образование, утвърдените трудови навици, има съхранени контакти с близките и подкрепа от тях. Няма зависимости към алкохол и наркотици. Рискът от вреди е нисък за служителите и останалите лишени от свобода, тъй като показва толерантно отношение и не са регистрирани деструктивни прояви в контролирана среда. Рискът от бягство към настоящия момент е с ниски стойности. В криминалната история на лишения от свобода Н., няма данни за бягство или опити за такива. Рискът от вреди за обществото е среден и се определя от настоящото

правонарушение. На този етап не съществува риск от суицид и автоагресия.

При изготвената последна ревизия на оценката на риска от рецидив ниските й стойности се запазват, като се понижават с един пункт до актуалните 29 точки. В препланирането на присъдата, като цели са заложили: „Отношение към правонарушението“ - доразвиване процеса на осъзнаване на отговорността за собственото си поведение и самокритичност към действията си; „Трудова заетост“ - затвърдяване на трудови умения и навици; „Умение за мислене“ - Изграждане на умения за правилно разпознаване на проблемите. Формиране на способност за адекватно решаване на проблемите; „Правен статус“ - прилагане на прогресивната система по време на изтърпяване на наложеното наказание и замяна на режима.

- Отношение към правонарушението - в определена степен поема отговорност за извършеното деяние, но омаловажава деянията, не разбира факторите довели до извършеното престъпление;

- Умения за мислене - разпознава част от проблемите си, но не винаги предвижда всички последствия от действията си. Привидно показва добро поведение, но при засягане на личен интерес, все още е склонен да действа импулсивно и необмислено.

Рискът от вреди е с ниски стойности за всички категории по време на изтърпяване на наказанието. Среден е рискът за обществото след освобождаването.

Лишеният от свобода Н. постъпва в затвора на 22.06.1999 г. с първоначално постановен специален режим. На 28.02.2007 г. режимът е сменен на "усилено строг", а на 01.06.2009 г. е постановен "строг" режим на изтърпяване на наказанието. С решение на Комисията по чл. 73 от ЗИНЗС на 10.05.2010 г. е настанен в общи помещения с останалите лишени от свобода, разпределен е в седма група, а по - късно в шеста група, където пребивава и в момента. През 2015 г. е избран за групов отговорник на групата.

При извършеното наблюдение на лишения от свобода Н. от постъпването му в затвора до сега, се проследява както поведението, така и желанието му за промяна.

Проявя интерес по отношение на предлаганите възможности за пълноценно оползотворяване на свободното време. Редовно посещава спортната зала. Трудово е ангажиран, като общ работник в затворническата лавка. Подпомага дейността по почистване, подреждане и разтоварване на стоки. През този период се е налагало да изпълнява дейността на магазинер и МОЛ, по заместване. Докато е изпълнявал тези функции, лишеният от свобода Н. е подавал коректни заявки за зареждане на магазина, счетоводните документи са окомплектовани и предавани редовно за осчетоводяване. Хигиената в търговския обект е поддържана на добро ниво. При направената инвентаризация на стоки и активи в обекта не са констатирани липси и нарушения.

Участвал е в различни общопенитенциарни дейности. През 2008 г. е награден за участие в национална изложба „Изкуства и творчески дейности в затворите“. Включен е в курс по иконопис и развива творческите си заложби в обособено художествено ателие. В последствие извършва възстановяване на иконописите в параклиса на затвора. През 2011 г.

сътрудничи на сдружението ДРОПЛС, като доброволец в разяснителни кампании. През 2012 г. е завършил корекционна програма „Овластяване на гнева и изграждане на стратегии за справяне в конфликтни ситуации“. Лишеният от свобода Н. от 2015 г. до 2020 г. участва в изготвяне на затворнически вестник „Заедно“, член е на редколегията и полага доброволен труд на основание чл. 80 от ЗИНЗС. През същата година е избран за групов отговорник на седма група. През 2018 г. е включен в програма „Справяне с житейски проблеми чрез промяна в мисленето“. На 12.02.2020г. успешно завършва програма „Бизнес академия за стартиращи предприемачи“. Избран е за отговорник на секция „Културно - масова дейност“ към съвета на общността. През 2021 г. преминава успешно и през специализирана групова програма „Толерантност в затвора, толерантност в живота“. От 14.02.2023 г. по предложение на „Съвета на общността“ в затвора гр. Враца е включен, като помощник водещ в програма „Адаптация“ за ново постъпили лишени от свобода.

За периода на престой в затвора гр. Враца, не са регистрирани случаи на въвлечане в конфликтни отношения с други лишени от свобода. Подбира кръга си на общуване, като се дистанцира от лишени от свобода с деструктивни прояви. Отношението му към работещите с него служители е според приетите норми и показва нужното уважение.

Рискът от вреди е с ниски стойности за всички категории по време на изтърпяване на присъдата. Рискът от вреди за обществото е среден.

Лишеният от свобода Н. е награждаван многократно. От 2021 г. насам е награждаван както следва:

- Съгласно заповед № 125/18.1.2021г. на основание чл. 98, ал.1, т. 3 ЗИНЗС с „Извънредна хранителна пратка“.
- Съгласно заповед № 1544/01.07.2021г. на основание чл. 98, ал.1, т. 4 ЗИНЗС с „Парична или предметна награда“.
- Съгласно заповед № 2527/06.10.2021г. на основание чл. 98, ал.1, т. 4 ЗИНЗС с „Парична или предметна награда“.
- Съгласно заповед № 708/18.3.2022г. на основание чл. 98, ал.1, т. 5 ЗИНЗС с „удължено свиждане“ - срок от 3 часа.
- Съгласно заповед № 3718/11.07.2022 г. на основание чл. 98, ал.1, т. 4 ЗИНЗС с „Парична или предметна награда“. - От ДП "ФЗД" - 200 лв. за полагане на доброволен труд и отговорно отношение към работата.
- Съгласно заповед № 1119/12.4.2023 г. на основание чл. 98, ал.1, т. 5 ЗИНЗС с „удължено свиждане“ - срок от 4 часа.

Към настоящият момент не е наказван. Има наложено наказание, съгласно Заповед №48/19.02.2019 г., изпълнението на което е отложено условно за срок от един месец на основание чл. 107, ал. 1 от ЗИНЗС. Тази заповед е заличена със Заповед № 4/01.04.2019 г.

Има положително отношение към плана на присъдата, но договорените цели и

дейности не са изпълнени в пълен обем и цялост. Все още не е участвал в програмата „Умения за мислене“. На лице се дефицитни стойности в зоната „Умение за мислене“. Въпреки че график с № 860/16.01.2023г. за провеждане на корекционни програми за 2023г. е поставен на общодостъпно място, лишеният от свобода Н. не е декларирал желание за участие в програмата „Умение за мислене“.

Изготвена е Заповед № 1617/25.05.2023 г. на началника на затвора гр. Враца за замяна на режим от „строг“ на „общ“, която не е влязла в сила.

Отчетеният риск от вреди за обществото е със средни стойности. Това е показателно, че корекционната работа с лишения от свобода Н. не е завършила напълно и следва да продължи, с цел снижаване на стойностите по констатираните дефицитни зони към плана на присъдата и на целите по чл. 36 НК. В тази връзка, следва да бъдат положени допълнителни усилия в корекционен план за максимално снижаване на риска от бъдещо противоправно поведение. Необходимо е още време, в което лишения от свобода С. Н. Н. да покаже действително, че трайно и категорично е променил начина си на мислене и поведение, че е овладял гневните и импулсивните си реакции и склонността си да разрешава конфликтите по агресивен начин. Именно поради това е препоръчително процеса на ресоциализация да продължи в условията на затвора, тъй като все още не е преминал през всички етапи на пенитенциарно третиране.

Индивидуално-корекционната работа ще бъде насочена към участие в беседи на теми свързани с детерминиращите фактори допринесли за извършване на настоящето престъпление и осъзнаване на нанесените вреди. Ще се акцентира върху намиране на алтернативни и адекватни начини за решаване на възникнали проблеми, което се очаква да повлияе на риска от вреди за обществото след освобождаването и да препятства извършването на ново престъпно деяние. Удачно е преминаването му през всички етапи на прогресивната система, като следващ такъв е прекатегоризиране и преместване в ЗООТ-Враца, което ще доведе до по-плавен и успешен преход към живот на свобода. След преместването му в ЗООТ и съгласно разпоредбата на чл. 157а ЗИНЗС е удачно включването му в програма „Подготовка за живот на свобода“, която ще го запознае с предлаганите възможности от държавните институции за по-пълноценна ресоциализация. Същата дава възможност и за изготвяне на план „моите първи стъпки на свобода“, в който лишеният от свобода сам формулира своите краткосрочни цели.

На този етап от изтърпяване на наказанието, шансовете за реинтеграция в обществото са незадоволителни. Необходимо корекционната работа с лишения от свобода С. Н. Н. да продължи в условията на затвора, за трайна положителна промяна и постигане на целите по чл. 36 НК.

При така установената фактология по делото и въз основа на документите, съдържащи се в приложеното затворническа досие и тези постъпили, ведно с молбата на осъдения за условно-предсрочно освобождаване и на основание становището на администрацията на затвора този съд приема, че не са налице кумулативно дадените

предпоставка за условно-предсрочно освобождаване. Налице е изтърпян минимум от наказанието, но осъдения не е дал достатъчно и категорични доказателства за своето поправяне, за пълен корекционен процес. От доказателствата е видно, че първоначалното определено наказание "доживотен затвор" е заменено от ОС-Враца с 30 години лишаване от свобода, считано от 05.10.2021 г. От този момент към настоящия по време на разглеждане на молбата за условно-предсрочно освобождаване са изминали по-малко от две години, а именно година и седем месеца. Този период на адаптация и наблюдение от служебните лица от Затвора-Враца е крайно недостатъчен, за да се приеме, че лицето е изпълнило всички планирани дейности и задачи предсрочно, определени за целия остатък от наказанието. За завършен корекционен процес и превъзпитателното въздействие спрямо него трябва да продължи изпълнението на набелязаните задачи, следва в условията на контролирана среда, доколкото не са постигнали в цялост целите и задачите на индивидуалния план за изпълнение на наказанието, свързани с промяна на поведението и мисленето на лишения от свобода. Към настоящия момент настъпилите положителни промени са оценени от затворническата администрация, за което е награждаван многократно. Констатирана е значителна положителна промяна, свързана с начина на поведение в затвора, лична инициатива за участие в множество корекционни програми и културно-масови мероприятия. Но в същото време е отразено, че не е завършил изцяло корекционния етап в условията на контролирана среда, тъй като не са изпълнени в цялост поставените за изпълнение задачи в плана на присъдата. Актуалността на част от дефицитните зони, като "умение за мислене" и "отношение към правонарушението" означава, че не е постигната положителна промяна в способността му за анализ и адекватна оценка на житейски ситуации и вземане на правилни решения. Не е изцяло самокритичен към правонарушението за което е осъден, не разпознава изцяло проблемите си, не може да планира все още правилните варианти за възможни решения, от които да не следват противообществени последици. Не без значение е, че не поема отговорност за извършеното престъпление и омаловажава стореното. Съдът кредитира изводите на лицата, които оценяват поведението на осъдения по време на изпълнение на наказанието, според които лишеният от свобода Н. няма ясно разбиране по въпроса за предпоставките довели до тежкото престъпно правонарушение, отнемане на човешки живот по мъчителен начин. Той демонстрира привидно спокойствие, но при засягане на личните му интереси е склонен към импулсивна и агресивна реакция, което води до извод че при наличие на провокативност има съмнение за противоправно действие от негова страна. Не проявява осмислена критичност към извършеното. В миналото е наказван за допуснати нарушения, но по настоящем се счита за ненаказан. Настъпилите положителни промени са оценени с множество заповеди за награди. Макар и да има много добри трудови навици и положителни резултати при изпълнение на поставените задачи, да оползотворява смислено престоя в затвора, да участва в културно-масови мероприятия, в обучителни програми, той не декларира желание за участие в необходимите за него програми за преодоляване на съществуващите дефицит, въпреки възможността за това, при публично поставени графици за обучение. Съдът прие становището на администрацията при затвора, че съществува необходимост да продължи индивидуално-корекционната програма със

специалисти в контролирана среда с осъденото лице, за да премине през всички етапи на прогресивната система на въздействие, каквито са прекатегоризация и преместване в ЗООТ, за плавен преход за живот на свобода. След преминаване през всички етапи на програмната система на въздействие предполага се, че ще бъде преодолян съществуващия дефицит "реинтеграция", който по настоящем е със незадоволителни шансове за реинтегриране в обществото, както и останалите дефицити "умение за мислене" и "отношение към правонарушението". Постигнатите положителни промени у осъдения не са достатъчни за изключване с категоричност опасността от негово последващо противоправно поведение в условията на свобода. Съществуващите данни сочат на необходимост от продължаване на поправителното въздействие спрямо него за постигане на набеязаните в плана на присъдата цели и задачи изцяло, защото към момента са изпълнени частично. Това е така, защото администрацията е отчела липса на трайна и устойчива положителна промяна и неизпълнение на плана на присъдата в пълен обем. Съдът се доверява при даване на оценката си на данните отразени в затворническото досие на молителя от страна на инспекторите в ОЗ и на мотивираното становище на администрацията, че процесът на поправяне на лишения от свобода Н. е незавършен към момента. За липсата на достатъчно доказателства да се е поправил напълно е наличието на дефицити, свързани с неосъзнатост на предпоставките за престъпното му поведение, с което е донесъл вреди за обществото и неспособност за навременни и успешни алтернативно решения в критични ситуации, както и импулсивността му при засягане на личните му интереси.

Воден от горните доводи, молбата на осъдения за условно-предсрочно освобождаване се явява неоснователна.

Това е в основата за постановяване на отказ за условно предсрочно освобождаване.

На основание горното и във връзка с чл. 441 НПК, вр. чл. 70, ал.1 НК, Врачанският окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молбата на осъдения С. Н. Н. - роден на *** в гр. Видин, обл. Видин, с постоянен и настоящ адрес: ***, българин, български гражданин, неженен, осъждан, със средно образование, понастоящем в Затвора гр. Враца, с ЕГН ***** да бъде условно-предсрочно освободен от изтърпяване на останалата част от наказанието "лишаване от свобода", наложено му с присъда по НОХД № 292/99г. на ОС - Монтана и решение по ВНОХД № 406/00г. на САС и решение по КНД № 431/00г. на ВКС, с което е осъден на „доживотен затвор“, при първоначален „специален режим“ за престъпления по чл. 16, ал.1, т.6, пр.2 и 3 и т.9 и чл.209, ал. 1 НК.

С определение по ЧНД № 407/21г. на ОС - Враца, наказанието „доживотен затвор“ е заменено с наказание „лишаване от свобода“ в размер на 30 години, което към момента се търпи в условието на „строг“ режим, с остатък в размер на 5 (пет) години, 3 (три) месеца и 16 (шестнадесет) дни.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване пред САС в 7-дневен срок от днес.

Съдия при Окръжен съд – Враца: _____